

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Φιλοσοφίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΑ2.8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ως 8
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	I. Kant, <i>Κριτική του Καθαρού Λόγου</i> - Άσκηση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης/εμβάθυνσης, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Μέσω http://elearn.uoc.gr .		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Μετά το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτήτριες/-τές αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - να έχουν εξοικειωθεί με βασικά ζητήματα και έννοιες της <i>Κριτικής του Καθαρού Λόγου</i> και να έχουν ευαισθητοποιηθεί σε σχέση με την ύπαρξη διαφορετικών ερμηνευτικών προσεγγίσεων ως προς αυτά τα ζητήματα και έννοιες - να έχουν εξασκηθεί στην ανάλυση και στην σε βάθος κατανόηση και σχολιασμό φιλοσοφικών πρωτογενών κειμένων - να έχουν εμβαθύνει ιδιαίτερα σε ορισμένα επιμέρους ζητήματα της καντιανής μεταφυσικής και γνωσιοθεωρίας μέσα από γραπτή εργασία σε συγκεκριμένη επιμέρους θεματική - να έχουν εξασκηθεί στη φιλοσοφική ανάγνωση κειμένων και στην ανασυγκρότηση καθώς και κριτική των επιχειρημάτων που εμπεριέχουν, σε σύνδεση και με φιλοσοφικές προκλήσεις που τίθενται για την καντιανή φιλοσοφία από τη σκοπιά του σήμερα

- να έχουν αναπτύξει ερευνητικές δεξιότητες μέσα από την ενεργό συμμετοχή σε σεμιναριακού τύπου φιλοσοφική συζήτηση
- να έχουν αναπτύξει ερευνητικές δεξιότητες μέσα από την εξοικείωση με τη διαδικασία και τον ορθό τρόπο εκπόνησης ακαδημαϊκής εργασίας, την άσκηση στη συγγραφή αυτής, και την κατάλληλη ανατροφοδότηση επί του τελικού αποτελέσματος
- να έχουν εξασκηθεί στο να αναπτύσσουν οι ίδιες/οι οι φοιτήτριες/τές επιχειρηματολογία υπέρ και κατά φιλοσοφικών και ερμηνευτικών θέσεων, αναλύοντας και λαμβάνοντας κριτικά υπόψη σύγχρονη βιβλιογραφία και παίρνοντας θέση σε ένα φιλοσοφικό/ερμηνευτικό ερώτημα
- να έχουν ευαισθητοποιηθεί σε ζητήματα σε σχέση με τον «κανόνα» στην ιστορία της φιλοσοφίας, την ιστορική υποεκπροσώπηση κοινωνικών ομάδων όπως γυναίκες και μη λευκοί άνδρες και τον ρόλο της ενασχόλησης με τον Καντ εντός ενός νέου, πιο διευρυμένου και συμπεριληπτικού κανόνα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Το μάθημα αποσκοπεί στις παρακάτω γενικές ικανότητες:

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Λήψη αποφάσεων
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αναπύξη κριτικών και συνθετικών ικανοτήτων, προαγωγή δημιουργικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Κριτική του Καθαρού Λόγου θεωρείται ως ένα από τα πιο σημαντικά κείμενα στην ιστορία της φιλοσοφίας, στο οποίο εξετάζεται η δυνατότητα και τα όρια μιας ανεξάρτητης από την εμπειρία γνώσης. Κατά την αναμέτρηση με το ερώτημα αυτό, ο Καντ πραγματεύεται κομβικά και ιδιαίτερα διαφιλονικούμενα ζητήματα μεταφυσικής και γνωσιοθεωρίας: Ποια είναι η φύση του χώρου και του χρόνου; Νομιμοποιούμε να μιλάμε για αναγκαίους αιτιακούς δεσμούς; Μπορούμε να αποδείξουμε με επιχειρήματα την ύπαρξη του Θεού; Η αναμέτρηση με τέτοια ερωτήματα οδηγεί σε μια εν μέρει καταφατική και εν μέρει αρνητική απάντηση σε σχέση με τη δυνατότητα μιας ανεξάρτητης από την εμπειρία γνώσης. Χαρακτηριστική συνέπεια της όλης καντιανής επιχειρηματολογίας είναι η θέση πως

δεν έχουμε γνωστική πρόσβαση σε μια ανεξάρτητη από τα υποκείμενα πραγματικότητα· γνωρίζουμε την πραγματικότητα μόνο ως «φαινόμενο», όχι ως «πράγμα καθεαυτό».

Στο μάθημα βρίσκονται στο επίκεντρο όλες αυτές οι όψεις του καντιανού προγράμματος, μέσα από την εμβάθυνση σε επιλεγμένα αποσπάσματα της *Κριτικής του Καθαρού Λόγου* (ΚΚΛ). Η εξοικείωση με και η εμβάθυνση στα ερωτήματα αυτά γίνεται μέσα από εβδομαδιαία θεματική αναγνώσεων και συλλογικών συζητήσεων. Παράλληλα, και σε άμεση σύνδεση με τα κείμενα και ζητήματα που βρίσκονται στο επίκεντρο κάθε συνάντησης, το μάθημα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων φιλοσοφικής επιχειρηματολογίας, ανασυγκρότησης και κριτικής σε επιχειρήματα καθώς και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων φιλοσοφικής/ακαδημαϊκής γραφής μέσα από σχετικές συζητήσεις και δραστηριότητες εντός της τάξης. Στο πλαίσιο του μαθήματος θεματοποιούνται επίσης ζητήματα σε σχέση με τον «κανόνα» στην ιστορία της φιλοσοφίας, την ιστορική υποεκπροσώπηση κοινωνικών ομάδων όπως γυναίκες και μη λευκοί άνδρες και τον ρόλο της ενασχόλησης με τον Καντ εντός ενός νέου, πιο διευρυμένου και συμπεριληπτικού κανόνα.

Πρόγραμμα

	Ημερ/νία	Θεματική/Κείμενο
1	ΠΕ 13/2	Εισαγωγή στη μελέτη (και την ιδιαιτερότητα του τρόπου γραφής της ΚΚΛ) επί τη βάσει σύντομων εισαγωγικών αποσπασμάτων από Kant, Descartes, Du Châtelet. Συζήτηση για τον κανόνα στην ιστορία της φιλοσοφίας και τον ρόλο του Καντ
		Εισαγωγή ΚΚΛ
2	ΠΕ 20/2	Απόσπασμα από εισαγωγή ΚΚΛ (συνθετικό και αναλυτικό, a priori και a posteriori, συνθετικό a priori)
		Υπερβατ. Αισθητική
3	ΠΕ 27/2	Απόσπασμα από Υπερβατ. Αισθητική (εισαγωγικές παράγραφοι, επιχειρήματα για τον χώρο)
4	ΠΕ 6/3	Απόσπασμα από Υπερβατ. Αισθητική (επιχειρήματα για τον χώρο, υπερβατολογικός ιδεαλισμός)
		Υπερβατ. Αναλυτική
5	ΠΕ 13/3	Απόσπασμα από εισαγωγικές παραγράφους Υπερβατολογικής Παραγωγής Κατηγοριών κι από επιστολή Καντ προς Marcus Herz 1772
6	ΠΕ 20/3	Απόσπασμα από τον «πυρήνα» της Υπερβατολογικής Παραγωγής των Κατηγοριών
7	ΠΕ 27/3	Απόσπασμα από Δεύτερη Αναλογία της εμπειρίας
8	ΠΕ 3/4	Απόσπασμα από Κεφάλαιο για Φαινόμενα και Νοούμενα
		Υπερβατ. Διαλεκτική
9	ΠΕ 10/4	Απόσπασμα από εισαγωγικές παραγράφους Υπερβ. Διαλεκτικής καθώς και από Τέταρτο Παραλογισμό
	Διακοπές Πάσχα	
10	ΠΕ 1/5	Δε θα πραγματοποιηθεί συνάντηση λόγω Πρωτομαγιάς. (Στη θέση της συνάντησης, μετά τη λήξη μαθημάτων, θα προσφερθεί συνεδρία ανατροφοδότησης επί των προπλασμάτων γραπτών εργασιών.)
11	ΠΕ 8/5	Απόσπασμα από Ιδεώδες Καθαρού Λόγου (οντολογικό επιχείρημα περί Θεού)
		Γενικά συμπεράσματα, εργασίες
12	ΠΕ 15/5	Γενικά Συμπεράσματα/γενική συζήτηση ως προς φιλοσοφικά και ερμηνευτικά ζητήματα της ΚΚΛ (με εστίαση στις ιδιαίτερες θεματικές των προς εκπόνηση γραπτών εργασιών)
13	ΠΕ 22/5	Παρουσίαση και συζήτηση για κριτήρια αξιολόγησης εργασιών Τι είναι και πώς αποφεύγεται η λογοκλοπή
	Μετά την λήξη των μαθημάτων	Συνεδρία ανατροφοδότησης επί των προπλασμάτων γραπτών εργασιών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας UoC-eLearn. Πρόσθετες διαδικτυακές συναντήσεις ανατροφοδότησης μέσω zoom, όταν αυτό απαιτείται</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Συμμετοχή σε άσκηση</p>	<p>39</p>
	<p>Προετοιμασία εκάστοτε συνεδρίας</p>	<p>39</p>
	<p>Συγγραφή σύντομων εργασιών/απαντήσεων</p>	<p>12</p>
	<p>Συγγραφή τελικής εργασίας (με μελέτη/ανάλυση σχετικής βιβλιογραφίας)</p>	<p>160</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>250</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Η αξιολόγηση γίνεται μέσα από γραπτές ακαδημαϊκές εργασίες που είναι δομημένες ως εξής: - Α) 3 απαντήσεις σε εβδομαδιαίες στοχευμένες ερωτήσεις επί του κειμένου από την διδάσκουσα (γύρω στις 300 λέξεις ανά απάντηση, τουλάχιστον 1 απάντηση σε ερωτήσεις για Εισαγωγή ή Αισθητική και τουλάχιστον 1 για Αναλυτική). Οι απαντήσεις κατατίθενται <u>πριν</u> από την εκάστοτε συνάντηση. <u>και</u> Β) τελική εργασία περίπου 2000 λέξεων, που κατατίθεται μετά το πέρας του σεμιναρίου και αφορά σε θέματα που ορίζονται από την διδάσκουσα, με δυνατότητα επιλογής. - Κατά την αξιολόγηση των εργασιών ακολουθείται πολιτική μηδενικής ανοχής στη λογοκλοπή. Αυτό περιλαμβάνει και οποιοδήποτε περιεχόμενο έχει τυχόν παραχθεί μέσω τεχνητής νοημοσύνης, και το οποίο πρέπει να δηλώνεται σαφώς ως τέτοιο. - Τα κριτήρια αξιολόγησης εργασιών, όπως και ζητήματα διαχείρισης βιβλιογραφίας και 	

	λογοκλοπής αποτελούν αντικείμενο διδασκαλίας και συζήτησης εντός του μαθήματος.
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Πρωτογενή κείμενα

Γίνεται χρήση της *Κριτικής του Καθαρού Λόγου* σε ελληνική μετάφραση

- κυρίως
Immanuel Kant, *Κριτική του Καθαρού Λόγου*, μτφ. Α. Γιανναρά, Αθήνα 2020 (περιλαμβάνει Υπερβ. Αισθητική και Αναλυτική, δηλ. το πρώτο μισό της *Κριτικής*)
- καθώς και
Immanuel Kant, *Κριτική του Καθαρού Λόγου. Υπερβατική Διαλεκτική και Υπερβατική Μεθοδολογία*, μτφ. Μ. Δημητρακοπούλου, Αθήνα 1999 (δεύτερο μισό *Κριτικής*)

ωστόσο γίνεται διαθέσιμη και η αγγλική μετάφραση της Cambridge Edition (Immanuel Kant, *Critique of Pure Reason*, translated and edited by Paul Guyer and Allen W. Wood. Cambridge: Cambridge University Press, 1998)

Εγχειρίδια, εισαγωγικά έργα, εγκυκλοπαίδειες (ξενόγλωσσα)

- Buroker, Jill (2006). *Kant's Critique of Pure Reason*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gomes, Anil & Stephenson, Andrew (eds.) (2024). *The Oxford Handbook of Kant*. Oxford: Oxford University Press
- Άρθρα για Καντ από *Stanford Encyclopedia of Philosophy*, π.χ. "Kant's Critique of Metaphysics" (Michelle Grier), "Kant and Hume on Causality" (Graciela De Pierris and Michael Friedman), "Kant's Philosophy of Mathematics" (Lisa Shabel), "Kant's Philosophy of Science" (Eric Watkins and Marius Stan), "Kant's Transcendental Arguments" (Derk Pereboom), "Kant's Transcendental Idealism" (Nicholas F. Stang), "Kant's Views on Space and Time" (Andrew Janiak)
- Άρθρα για Καντ από *The Internet Encyclopedia of Philosophy*, π.χ. "Kant: Philosophy of Mind" (Colin McLear), "Kant: Transcendental Idealism" (Marialena Karampatsou)

Ξενόγλωσση ερευνητική βιβλιογραφία

- Allais, Lucy (2015): *Manifest Reality: Kant's Idealism and His Realism*. Oxford/New York: Oxford University Press.
- Allison, Henry E. (2004): *Kant's Transcendental Idealism: An Interpretation and Defense*. Revised and enlarged edition. New Haven/London: Yale University Press.
- Ameriks, Karl (1990). 'Kant, Fichte, and Short Arguments to Idealism', *Archiv für Geschichte der Philosophie*, 72: 63–85.
- Ameriks, Karl (2003). *Interpreting Kant's Critiques*. Oxford: Clarendon Press.
- Friedman, Michael (1992). 'Causal Laws and the Foundations of Natural Science', in Paul Guyer (ed.), *The Cambridge Companion to Kant*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Grier, Michelle (2001). *Kant's Doctrine of Transcendental Illusion*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Guyer, Paul (1987): *Kant and the claims of knowledge*. Cambridge/New York: Cambridge University Press.
- Jauernig, Anja (2021): *The World According to Kant. Appearances and Things in Themselves in Critical Idealism*. Oxford/New York: Oxford University Press.
- Langton, Rae (1998). *Kantian Humility: Our Ignorance of Things in Themselves*. Oxford: Clarendon Press.
- Longuenesse, Beatrice (2005). *Kant and the Human Standpoint*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Strawson, P. F. (1966). *The Bounds of Sense*. London: Methuen.

- Watkins, Eric (2005): *Kant and the Metaphysics of Causality*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

- Δευκαλίων (αφιέρωμα στη φιλοσοφία του Καντ Ι και ΙΙ), 35/1-2 και 36/1-2. 2021, 2022
- Γκάρντνερ, Σεμπάστιαν (2024). *Ο Καντ και η Κριτική του Καθαρού Λόγου*. Μτφ. Μ. Καρακούση/επιμέλεια Γ.Σαγκριώτης. Νήσος.
- Guyer, Paul (2013). *Καντ*. Μτφ./επιμέλεια Γ. Μαραγκός. Gutenberg.
- Σαγκριώτης, Γιώργος (2023). *Οι τρεις κριτικές του Καντ*. Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών

Γενικότερα ζητήματα ιστοριογραφίας ή/και ενασχόλησης με Καντ

- Allais, Lucy (2016): "Problematizing Western philosophy as one part of Africanising the curriculum", *South African Journal of Philosophy*, 35:4, 537-545
- Lu-Adler, Huaping (2023): *Kant, Race, and Racism: Views from Somewhere*. New York: Oxford University Press.
- Vanzo, Alberto (2013): "Kant on Empiricism and Rationalism". In: *History of Philosophy Quarterly* 30:1, 53–74.
- Vanzo, Alberto (2016): "Empiricism and Rationalism in Nineteenth-Century Histories of Philosophy". In: *Journal of the History of Ideas* 77:2, 253 – 282.
- Witt, Charlotte and Shapiro, Lisa "Feminist History of Philosophy", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2023 Edition), Edward N. Zalta & Uri Nodelman (eds.), URL = <<https://plato.stanford.edu/archives/sum2023/entries/feminism-femhist/>>.